

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Спеціальна контрольна комісія з питань приватизації

Р І Ш Е Н Н Я

**Про рекомендації "круглого столу" у Комісії від 04 квітня 2017 року
"Про наслідки приватизації Миколаївського глиноземного заводу та
повноту виконання покупцем інвестиційних зобов'язань"**

11 квітня 2017 року

Заслухавши інформацію Першого заступника Голови Комісії І.О.Лапіна про результати проведеного 04 квітня 2017 року "круглого столу" у Комісії на тему: "Про наслідки приватизації Миколаївського глиноземного заводу та повноту виконання покупцем інвестиційних зобов'язань",
Комісія вирішила:

Схвалити рекомендації "круглого столу" у Комісії від 04 квітня 2017 року "Про наслідки приватизації Миколаївського глиноземного заводу та повноту виконання покупцем інвестиційних зобов'язань".

Перший заступник Голови Комісії

І.О. Лапін

Секретар Комісії

К.Г. Усов

СПЕЦІАЛЬНА КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ
ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
З ПИТАНЬ ПРИВАТИЗАЦІЇ

РЕКОМЕНДАЦІЇ КРУГЛОГО СТОЛУ

на тему: «Про наслідки приватизації Миколаївського глиноземного заводу та повноту виконання покупцем інвестиційних зобов'язань»

04 квітня 2017 року

м. Київ, вул.Грушевського, 18/2

Миколаївський глиноземний завод (нині - ТОВ «Миколаївський глиноземний завод») — найбільше в Україні і одне з найбільших в Європі підприємств кольорової металургії, оснащене сучасним обладнанням. Підприємство в разі перекриває потреби України в глиноземі та гідроксиді алюмінію, є важливим для українського експорту. Знаходиться за декілька кілометрів у південному напрямку від міста Миколаїв, на березі Дніпро-Бузького лиману. Нині на підприємстві працює близько 1.5 тис. осіб, потужність виробництва глинозему – 1,6 млн. тон на рік. Завод побудовано у 1980 р. спільно з «Алюмініум Пешіне», «Лургі» та іншими західними фірмами. Тривалий час наприкінці 1990-их — на початку 2000-х тривали дискусії про доцільність і спрямованість можливої приватизації підприємства, що супроводжувалось дестабілізацією його діяльності.

Окрім основного глиноземного виробництва з допоміжними цехами та інженерними спорудами, підприємство також надає послуги з перевалки генеральних і навалочних вантажів в Дніпро-Бузькому морському порту, який входить до складу підприємства (з 2008 р. приєднаний до Миколаївського морського торговельного порту) з об'ємом переробки вантажів до 6 млн тон за рік.

Приватизація ВАТ «Миколаївського глиноземного заводу» (далі - ВАТ «МГЗ»), відповідно до вимог чинного на той час законодавства, відбувалась наступним чином:

- 30,97 % - власність організації орендарів у 1997 році;
- 6,71 % - на пільгових умовах у 1998 році;
- 1,99 % - на сертифікатному аукціоні за приватизаційні майнові сертифікати у 1998 році;
- 30 % - продаж за комерційним конкурсом у 2000 році;
- 30,33 % - на фондових біржах у 1999 - 2002 роках.

За результатами продажу пакета акцій у розмірі 30% статутного капіталу ВАТ «МГЗ» за комерційним конкурсом між Фондом державного майна України та ТОВ «Український алюміній» (далі - Покупець) укладено договір купівлі- продажу № КШ1-258 від 30.03.2000 (далі - Договір). Внаслідок цього за 30% акцій підприємства отримано рекордні на той час 100 млн.дол., на завод прийшов стратегічний інвестор, фактично новий власник, — російська група компаній «РУСАЛ» («Російській Алюміній»). Покупець за договором приватизації був зобов'язаний здійснити комплекс заходів з модернізації старих і запровадження в

дію нових потужностей, зокрема забезпечити будівництво в місті Первомайському Харківської області заводу по виробництву первинного алюмінію потужністю не менше 100 000 т на рік.

До вищезазначеного Договору у 2000, 2002, 2004 та 2009 роках вносились зміни на підставі діючого на момент їх внесення законодавства.

Так, у 2000 році предметом додаткової угоди було питання уточнення реквізитів для перерахування Покупцем коштів за пакет акцій ВАТ «МГЗ».

У зв'язку з необхідністю проведення технічної реконструкції виробничих потужностей ВАТ «МГЗ» 26 квітня 2002 року було укладено додаткову угоду, якою передбачено зобов'язання Покупця забезпечити збільшення виробництва глинозему до 1,3 млн тон на рік протягом чотирьох років з моменту підписання договору купівлі-продажу пакета акцій з одночасним збереженням до вказаного терміну обсягу виробництва глинозему не менше 1,1 млн тон щорічно.

Відповідно до розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10.08.2004 № 550-р *«Деякі питання виконання умов договору купівлі-продажу пакета акцій ВАТ «Миколаївський глиноземний завод»* сторони Договору 20 серпня 2004 року уклали додаткову угоду, якою передбачено заміну зобов'язання забезпечити будівництво заводу по виробництву первинного алюмінію на зобов'язання Покупця:

- забезпечити модернізацію виробничих потужностей ВАТ «МГЗ», з метою збільшення виробництва глинозему за рахунок внесення інвестицій на загальну суму еквівалентну 122,1 млн. дол. в термін до 20.08.2009;

- забезпечити за підсумками 2009 року виробництва ВАТ «МГЗ» не менше як 1,6 млн тон глинозему.

Враховуючи світову фінансову кризу, падіння більш ніж вдвічі світових цін на алюміній та попиту на нього 20 липня 2009 року між сторонами була укладена додаткова угода, предметом якої стали зміни в частині продовження строку виконання зобов'язання щодо забезпечення за підсумками 2012 року виробництва ВАТ не менше як 1,6 млн. тон глинозему. При цьому, за повідомленням Фонду держмайна України було збільшено обсяг зобов'язань у соціальній діяльності ВАТ «МГЗ» шляхом включення пунктів щодо забезпечення у рамках корпоративних прав, належних покупцю, своєчасної виплати поточної заробітної плати працівникам підприємства, безпечних умов праці та виконання колективного договору.

За результатами моніторингу виконання умов Договору, проведеного Фондом держмайна України, було встановлено, що умови виконувались своєчасно і в повному обсязі, таким чином Договір було знято з контролю актом підсумкової перевірки від 18.06.2012 № 291.

Незважаючи на фактичне невиконання окремих умов договору купівлі-продажу ВАТ «МГЗ», зокрема, щодо зобов'язання побудувати завод по виробництву первинного алюмінію, а також досягти за підсумками 2009 року обсягів виробництва не менше як 1,6 млн тон глинозему, маємо відмітити, що з юридичної точки зору підстави стверджувати щодо невиконання інвестиційних зобов'язань Покупцем - відсутні, адже усі зміни до договору купівлі-продажу оформлювались відповідно до чинного законодавства і підписувались уповноваженими посадовими особами державних органів України. Питання чи були ці додаткові угоди спрямовані на

захист інтересів держави, чи ні, хоча і є актуальним, проте термін позовної давності для їх оскарження та скасування давно минув.

У Фонді держмайна України відсутня інформація щодо теперішніх власників підприємства. Разом із цим, на офіційному сайті російської компанії «РУСАЛ» («Російській Алюміній») Миколаївський глиноземний завод зазначається як другий найбільший глиноземний актив РУСАЛу.

Слід відзначити, що Об'єднана компанія «Русал» внесена до переліку юридичних осіб, до яких застосовуються обмежувальні заходи (санкції) відповідно до Указу Президента України від 17 жовтня 2016 року № 467/2016 *"Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 16 вересня 2016 року "Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)"*. Підставою для застосування санкцій зазначено: дії, які створюють загрозу національній безпеці, завдають майнових втрат та перешкоджають сталому економічному розвитку. До РУСАЛу, серед іншого, застосовано блокування активів, обмеження торговельних операцій на території України, запобігання виведенню капталів за межі України, зупинення виконання економічних та фінансових зобов'язань, заборона вчинення правочинів щодо цінних паперів, емітентами яких є особи, до яких застосовано санкції, заборона передавання технологій, прав на об'єкти права інтелектуальної власності.

Серед проблемних питань діяльності Миколаївського глиноземного заводу, на що звертає увагу громадськість, є питання екологічної безпеки діяльності підприємства, збереження (ефективності використання) об'єктів соціальної сфери, об'єктів портової інфраструктури Дніпро-Бузькому морського порту, що не підлягають приватизації, повноти і правомірності сплати підприємством податків та зборів, наявності кримінальних справ (проваджень) щодо діяльності підприємства та його посадових осіб, в тому числі щодо недоотримання бюджетом коштів за користування підприємством землею і причалами, зловживанням підприємством своїм становищем при встановленні ставок портового збору для вантажів, що не належать підприємству, які в кілька разів перевищують ставки в інших портах, грубе порушення прав майже 26 тисяч міноритарних акціонерів товариства при здійсненні деномінації акцій та в подальшому перетворенні ВАТ у ТОВ тощо.

Враховуючи викладене, учасники "круглого столу" Р Е К О М Е Н Д У Ю Т Ь:

1. Створити при Спеціальній контрольній комісії Верховної Ради України з питань приватизації Робочу групу з питань вивчення наслідків приватизації Миколаївського глиноземного заводу під головуванням Першого заступника Голови Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації Лапіна І.О.

2. Залучити до її роботи народних депутатів України, представників Фонду державного майна України, Миколаївської облдержадміністрації, інших державних органів та органів місцевого самоврядування, Миколаївського глиноземного заводу, експертів, науковців, представників неурядових громадських організацій (за згодою).

Перший заступник Голови Комісії

І.О.Лапін